

Strategiplan for Sunnhordland museum 2025 - 2029





OM DOKUMENTET

Dette dokumentet skildrar Sunnhordland museum sin strategi for perioden 2025-2029. Dokumentet er utarbeidd i perioden mars 2025 til november 2025 og vil vera gjenstand for årleg revisjon og eventuelle justeringar.

PROSESS

Arbeidet med strategisk analyse og utvikling av strategien har blitt gjennomført av leiinga, styret og dei tilsette i Sunnhordland museum. Totalt har det blitt gjennomført to interne arbeidsgrupper med tilsette og styret, samt jamlege dialog og avklaring internt før vedtak.

INTRODUKSJON

Sunnhordland museum sin strategiplan for 2025 – 2029 inneheld visjon, ambisjonar, retningsval og strategiske initiativ for dei komande åra. Strategien skal synleggjera museet sine satsingar ovanfor samarbeidspartar og løyvande myndigheiter. Sunnhordland museum sin strategiske plan er forankra i relevante berekraftsmål, og planen skal utførast i tråd med ICOM sitt etiske regelverk, samt dei til ei kvar tid gjeldande nasjonale lover og retningslinjer for offentlege museum.

Sunnhordland museum vart stifta i 1913 (Sunnhordland folkemuseum) og er eit regionalt museum for dei åtte kommunane i Sunnhordland. Museet forvaltar i dag 42 antikvariske bygningar og 2 hovedbygg for kontor og skiftande utstillingar. I tillegg kjem ei stor og representativ gjenstandssamling, samt foto- og privatarkivsamlingar. Museet sine hovudbygg ligg i Vidsteenvikparken i Leirvik på Stord. Museet har fleire viktige historiske anlegg som spenner i tidsrom frå 1100-talet til i dag. Utstillingane i dei ulike avdelingane gjenspeglar både kulturarv og moderne samfunnsrelatert tematikk. Dette gjeld også for kunstutstillingar. I tillegg er museet ein aktiv tilretteleggjar for fleire forskingsfelt og forskingsprosjekt, samt utviklar sjølv formidlingsprosjekt i samarbeid med forskingsaktørar og andre faggrupper.

I museet sitt føremål ligg det at stiftinga skal utvikla ein fagsterk og allsidig kunnskapsorganisasjon. Museet skal vera ein samfunnsaktør gjennom innsamling, bevaring, forskning og formidling som bidreg til å utvikla samfunnet med kunnskap om fortid, samtid og framtid i regionen. Sunnhordland museum skal leggja vekt på å forstå og formidla regionen si eiga historie, eiga kulturarv og samanhengar desse går inn i. Utifrå desse føremåla skal ein drifta og utvikla verksemda ved dei samlingane og tiltaka som museet eig, eller som museet har ein samarbeidsavtale med. Sunnhordland museum forvaltar store kulturelle verdiar. Innan områda gjenstandssamling og kulturhistoriske bygg ligg museet over landsnittet pr. årsverk. Dette gjev museet betydelege ressursmessige utfordringar, men og eit potensial for auka aktivitet og vekst.

Det er rimeleg å vurdera museet som underbemanna i forhold til arbeidsområder: administrasjon, driftsteknisk, konservering, registrering, formidling og deltidsbemanning. Dette blir vurdert ut ifrå mål om å vera eit aktivt regionalt museum som ønskjer å vera tilgjengeleg og av høg kvalitet. Museet opplever godt besøk og god tilbakemelding frå skular, publikum og samarbeidspartnarar. Museet har mykje aktivitet innanfor formidling, bygningsvern og faglege/kulturelle arrangement. Samstundes er Sunnhordland museum eit regionsmuseum med låge eigeninntekter. For å skapa betre økonomisk handlingsrom er det viktig at museet arbeidar målretta med tiltak for å auka synlegheita og eigeninntekter; forbetring av infrastruktur rundt anlegga, auka marknadsføring og auka formidling- og deltidsbemanning.

Fasilitetane på hovudmuseet er ikkje tilstrekkelege, verken for drifta i dag eller for framtidig vekst. Det er avgjerande for tilsette å få betre kontorfasilitetar, universell tilgang for alle besøkande til museumsområdet, samt å kunne etablere eit industrikjøken og eit moderne resepsjonsområde. Det har blitt laga innovative arkitektteikningar og realistiske planar for eit nytt hovudmuseum i Leirvik, Stord (særleg reviderte teikningar frå des. 2024). Målet er at anlegga i større grad vil ivareta universelle behov, tilstrekkelege kontor for tilsette og forventa tilbod til publikum. Det er desse elementa til saman som vil kunne gje museet ein realistisk moglegheit for høgare eigeinntening og skapa auka interesse for museet. Eit nytt hovudmuseum (byggetrinn 1) med to renoverte tilbygg (byggetrinn 2) vil vesentleg kunne styrka formidlinga, turismen og forskningssamarbeid i heile Sunnhordland, og leggja grunnlag for vekst og fagleg rekruttering.

Museet ønskjer å auke informasjon, tilgjengelighet og fagleg formidling av museets mange bygg og gjenstandar. Det vil prioriterast å utvikla dei 3 hovudanlegga ved museet: Sunnhordlandstunet/hovedmuseet i Leirvik, Halsnøy kloster i Kvinnherad og Sæbøtunet i Etne. Dette ved å gjera hovudanlegga meir tilgjengelege og attraktive for publikum, samt gradvis styrking av ressursar, fagleg og driftsmessig. Museet ønskjer også på sikt å klargjere fleire av dei mindre anlegga for å kunne auka formidling og aktivitetar i fleire kommunar, og med fleire faglege samarbeidspartnarar. Men dette er gitt at det offentlege prioriterer meir ressursar til museet. Innan grunnfinansiering er særleg auke i kommunal driftstøtte avgjerande i denne perioden for å kunne halde tilsvarende ambisjonar som andre regionsmuseum i Noreg.

Frå 2025 blei museet offisielt medlem av ICOM international og ICOM Norge.

Museet har eigne planar for innsamling, bevaring- og konserveringsarbeid og formidling.

Vennleg helsing
Styret i Sunnhordland museum



VISJON

“Museet vil skapa engasjerande møter og erfaringsbasert kunnskap mellom fortid, notid og framtid.”

Museet skal bli eit regionalt knutepunkt for historieforvaltning, kunnskapsutveksling og kulturelle opplevingar gjennom:

- Engasjerande møteplassar
- Fagleg styrke
- Utvikling av historieforvaltninga
- Skapa kulturdebatt

Museet vil bidra til meir:

- Innsikt
- Forståing
- Erfaringsutveksling
- Engasjement
- Det å utfordra tankar og konsept
- Kulturell representasjon - kven si historie blir fortalt i museet?



SAMFUNNSOPPDRA

Stiftinga Sunnhordland Museum skal utvikla ein sterk og allsidig kunnskapsorganisasjon og vera ein profilert samfunnsaktør som gjennom innsamling, bevaring, forskning og formidling bidreg til å utvikla samfunnet med kunnskap om fortid, samtid og framtid i sunnhordlandsregionen.

GJENNOM Å VERA:

- Eit ope og tilgjengeleg museum
- Eit museum som representerer og inkluderer ulike stemmer
- Ein arena som gir rom for ulike aktuelle, museumsrelevante tema og skapar debatt
- Eit museum som formidlar felles kulturhistorie
- Ein arena kor ein utviklar eigen identitet
- Ein møtestad for samhandling
- Ein arena for å skape
- Eit museum som engasjerer



AMBISJONAR OG RETNINGSVAL

I strategiperioden skal Sunnhordland museum utvikla fleire attraktive arenaer for publikum

Overordna ambisjon:

«Å bevare, utvikle og formidle regional kulturarv gjennom erfaringsbasert kunnskap og deltakande opplevingar.»

Utvikling av museets arenaer:

- Utvikle fagbaserte publikumskonsept med lokal forankring.
- Prioritere å styrke 3 hovedanlegg: Sunnhordlandstunet, Halsnøy kloster og Sæbøtunet.
- Utvikla digitale tilbud av høg kvalitet (produkt og formidling.)
- Synleggjera fleire anlegg for publikum:
Restaurera, laga vedlikehaldsrutinar og utvikle permanente og temporære utstillingar.
Rekruttering innan formidling. Organisera og registrera gjenstandar. Produsera faglege og engasjerande skilt av gjenstandar og av bygg. Sørga for god skilting ved veg og tilkomst til anlegga.

Strategiske samarbeid:

- Bli ein attraktiv samarbeidspartnar gjennom kompetanse og på dei ulike arenaene våre.
- Utvikle museet sin posisjon i fleire regionale destinasjonsnettverk.
- Oppnå forskningskrav gjennom samarbeid. Tilgjengeleggjere forskning knytt til museet.

Finansiering og eigeninntening:

- Oppnå høgare eigeninntening ved å utvikla anlegga, formidlingsprodukt, eigne museumsprodukt, digitale produkt, utleige, kafeverksemd og donasjonar/gåver.
- Ferdigstillar nybyggprosjektet trinn 1 og 2: Opne nytt hovedmuseum i Leirvik (både byggetrinn 1 og 2) innan utgang av strategiperioden.
- Styrka infrastrukturen ved Halsnøy kloster og Sæbøtunet (parkering, skilting, fagleg informasjon) samt ved dei mindre anlegga i museet.
- Vera i front med Kvinnherad kommune om å utvikla Klostervågen som eit fagsterkt knytepunkt for museet og Kystpilegrimsleia.



UTVIKLING AV MUSEET SINE ARENAER

- Lage eigen marknadsføringspost i budsjett og laga årshjul for marknadsføring ved arenaer i drift.
- Lansere nye og komplette konsept. Vurdera høgare billettprisar, vurderer auka pris på formidlingskonsept, planlegge fleire arrangement, satse på donasjon ved arenaer, styrka kafe og butikk ved dei 3 hovudanlegga.
- Lage rutinar for jamnleg vedlikehald av alle anlegg, konservering, bygningsvern, drift, formidling og reinhald.
- Synleggjere alle anlegg fysisk og på nett. Nye informasjonsskilt, digitalt tilgjenge.
- Styrke bemanning på dei tre hovudanlegga. Sørge for helgeope museum. Arbeide for meir sesongbasert formidling ved alle anlegga. Auke tilsetjing i museet med fokus på formidling. Involvera kommunane i større grad om å synleggjere museumsanlegga.
- Utvikle nye og engasjerande brosjyrar om museet.
- Styrke nettverk for sogelag, venelag og andre frivillige for å betre kunne skape liv i anlegga.

STRATEGISKE SAMARBEID

- Definere mål for samarbeid:
Vurdere kva for mål ein skal ha for samarbeid. Vurdere internt og eksternt kompetansebehov, sjå på behov for eksterne strategiske ressursar og verdi/innteningspotensial.
- Strategisk samarbeid med faglege konseptpartnarar slik som t.d. Geopark Sunnhordland. Identifisere moglege partnarar og evaluera langsiktig potensial. Utvikle engasjerande og faglege konsept.
- Strategiske samarbeid, nettverk:
Inngå samarbeid med turisme- og desinasjonsnettverk. Identifisere moglege partnarar og evaluere langsiktig potensial. Utvikle engasjerande og inntektsgjevande konsept knytt til museet. Auka profesjonell digital design og fysisk infrastruktur til anlegga med tanke på destinasjonsnettverk.
- Strategiske samarbeid, tilretteleggje for forskning og forskningssamarbeid:
Inngå strategiske samarbeid om forskning med universiteter, FOU-organisasjonar og offentlege museer. Identifisere fleire moglege partnarar, evaluere fagleg kompetanse og fagleg relevans for museet. Tilgjengeliggjere forskning knytt til museet.



FINANSIERING OG EIGENINNTENING

- Målsetjing: Definere årlege mål for naudsynt finansiering og eigeninntening som støttar museet sine ambisjonar.
- Definere og arbeide systematisk med finansieringskjelder:
 - Museet bør prioritere å få auke driftstilskot hjå medlemskommunar. Satsane ligg langt under tilsvarande andre regionsmuseum sine satsar ihht kommuneavtalar i Noreg. Det bør vurderast høgare krav til medlemsskap i museet frå kommunane. Kommunal finansiering bør kome opp på høgde med tilsvarande bidrag til liknande regionsmuseer i Noreg.
 - Legge årlege strategiar for å auka driftstilskot frå fylkeskommune og stat.
 - Gå i dialog med private aktørar og andre potensielle stiftingar om moglegheit for gåver og donasjon.
 - Vurdera å opprette nye fond for bygningsvernsformål i museet.
 - Museet bør søkje om meir prosjektstøtte, til dømes offentlege tilskot, fond, gåver og stiftingar.
 - Museet bør årleg vurdere å auke nivå på billettprisar, utvikle gebyr for eksterne tenester og skape donasjonsordningar.
 - Vurdera å utvikle ein egen veneforeining for museet.
- Stort rekrutteringsbehov innan merkantilt (administrasjon), drift, formidling, marknadsføring, salg, konservering og registrering.
- Utvikle profesjonell marknadsføring ved hjelp av god design og auke tilknyttinga til destinasjonsnettverka. Laga årshjul for marknadsføring. Vurdere nye former for marknadsføring og skape auka synligheit ut i dei ulike kommunane.



PRIORITERING AV FN SINE BEREKRAFTSMÅL I MUSEET

Museet jobbar målretta for å realisere eit utval av FNs berekraftsmål i verksemda vår.

VÅRE PRIORITERTE BEREKRAFTSMÅL

Mål 4:
*God
utdanning*

Mål 11:
*Berekraftige byar
og samfunn*

Mål 12:
*Ansvarleg forbruk
og produksjon*

Mål 17:
*Samarbeid for å
nå måla*

Sunnhordland museum støttar opp under alle FN sine berekraftsmål. Museet prioriterar dei berekraftsmåla der me i størst grad kan gjere ein forskjell; måla 4, 11, 12 og 17.

Som museum bidreg me til kunnskapsformidling, særleg om immateriell kulturarv og bygningsvern. Me har samstundes potensial til å bidra til å fremme ei berekraftig framtid. Museet kan bli meir bevisst på korleis ein forbruker og ivaretar ressursar. Kunnskap om berekraft kan vektleggast i formidlinga og gjennom auka samarbeid.